

Luttringsresan

Egentligen är alla mina resor till Finland luttringsresor, men den här bjöd på väl magstarka utmaningar. Allt började bra, som det alltid gör, bussresan till Stockholm erbjöd inga problem denna gången, och för första gången använde jag mig av Åboförbindelsen från Stockholm, där Amorellafärjan visade sig idealisk, liksom hela överfarten. Man måste inte gå på lyxrestaurang för att få mat, och man utsattes inte för tvångshytt utan kunde nöja sig med en enkel däckplats, som jag alltid föredragit under de senaste 50 åren. Då färjan ankom tidigt till Åbo kunde jag nå Helsingfors med buss nästan samtidigt som Helsingforsfärjan från Stockholm. Men i Finland regnade det och var kallt.

Två överväldigande utmaningar mötte mig när jag kom ut till sommarstället. Dels hade fem träd tagits ner, vilkas stockar låg på avverkningsplatserna och måste tas om hand med motorsåg, vilken gick med elektricitet, varför stockarna måste transporteras till närheten av hus. Men det andra problemet var större.

Vi har alltid lidit av problem med vassen, som inte bara växer oss över huvudet varje sommar utan som även under vintern kapas av isen och spolats i land på våra stränder i svåröverskådliga mängder. Normalt brukar det bli två eller högst tre stora högar som vid lämpligt väder kan brännas av under sommaren, men i år låg större delen ännu och flöt ute i vattnet och måste alltså bärgas först. Den våta vassen var så kompakt, att den lagrat sig ända ner till botten. Det var bara att gå ut och vada i gyttjan och försöka få ordning på det hela. Det blev slutligen sex rekordstora högar och en mindre sjunde, mot de tidigare nämnda 2-3 normalt.

Att fixa stockarna var inte mindre tungt, och man knäckte nästan armarna på kuppen med grotesk träningsverk efteråt, men till slut låg de alla inom räckhåll för elektriska uttag vid Lillstugan och Vedhuset. Sedan infann sig den tredje utmaningen, som blev den värsta.

Vädret hade varit ostadigt hela tiden, men på tredje dagen nådde väderleken en kris genom drastiskt fallande temperaturer ner till 4 grader, storm och blåst och ösregn. Det var riktigt gastkramande. Jag fick gå tillbaka till 70-talet för att påminna mig något liknande. 1975 rasade temperaturen i början av juli ner till 7 grader, men det var bara för en dag. 1977 förekom liksom nu en lång period (9 dagar) med nordanvindar, men det var då inte alls lika kallt som nu. Nu kom det dagliga rapporter om snöfall i Lappland och frostvarningar i resten av landet. På tisdagen snöade det också i Helsingfors, och det förekom skurar med rekordstora hagel. Man kunde inte gå ut och sätta i gång med något arbete utan att fingrarna genast stelnade svidande av kyla. Radioväderleken lovade inte heller någon bättring. Det skulle fortsätta vara så här över midsommar i tio dagar till, alltså under hela min planerade vistelse. Nej tack, sade jag, ett saboterande sår under foten ådraget under gyttjevassbekämpningen blev för mycket, och jag beslöt mig för att fara hem tidigare. Ingen tycker om att dagligen gå omkring och frysa ens på ett ställe som Sarvsalö.

Åtterresan inleddes den 19.6 precis en vecka efter att jag lämnat Göteborg. Jag hade tid att besöka familjegravarna på Sandudd (främst farfars och Aurelios på den ortodoxa-katolska avdelningen) och Harry Röneholms utom den Westerbergiska familjegraven och även avlägga ett återbesök hos Tua innan det var dags att ta bussen till Åbo.

Där väntade mig en bitter överraskning. Dagens båt var inte Amorella, som jag trivts med, utan den hypermoderna *Viking Grace*, där det rådde hyttvång. Det fanns inte många platser kvar, så jag tvingades betala för en fönsterlös hyttplats på 76 Euro. Jag hade inget val.

Avlägsnandet av däcksplatsmöjligheterna på Finlandsbåtarna är rena diskrimineringen mot backpackers, fattiga studenter och enklare turister. Förr i tiden kunde hela däck upptas av däcksplatsfåtöljer, som på *Birger Jarl* för 50 år sedan. Efter hand krymptes däcksplatsfåtöljerna ner, sittsalongerna på *Mariella*, *Olympia* och *Cinderella* togs helt sonika bort eller krymptes till ett minimum, till slut erbjöds däcksplatspassagerarna på *Mariella* bara ett rent golv att sova på, det gick bra det också, och den möjligheten fanns kvar ännu senaste år, men i år var den borta. Därför valde jag Åbo där det fanns däcksplats på *Amorella* men inte på *Viking Grace*, där jag tvingades betala 76 för en hyttplats eller inte följa med. Denna utveckling är omänsklig och helt i takt med den skrämmande högervridningen i Europa, där fler och fler människor utklassas, marginaliseras och får det svårare att klara sig, medan höginkomsttagarna gynnas. De tidigare däcksplatsutrymmena på *Mariella*, *Olympia* och *Cinderella* och andra båtar har ersatts med salar för enarmade banditer, digitala spel och krimskramsbutiker. Mänskorna har offrats för profiten.

Hyttvånget innebär också att man esomoftast slumpas till att nödgas dela hytt med andra som man aldrig skulle välja till hyttsällskap själv. En gång till exempel fann sig min far, som reste ensam, i ett manligt hyttsällskap som under natten raggade med sig en dam i kojen, där de hade sina övningar till störande obehag för min far, som sov dåligt. När han protesterade och krävde hennes avlägsnande åkte han nästan på en propp, då en tredje mansperson i kabinen tog sin väns parti. Det blev en förstörd natt på grund av hyttvånget.

Emellertid dök det upp två gamla vänner i matsalen som jag inte sett på många år, och vi hade en trevlig middag tillsammans. De skulle vidare till Göteborg och hade bil med sig. De frågade om jag ville följa med, vilket jag var tacksam för. På vägen ner stannade vi vid en strand vid Vättern där vi kunde ta oss ett dopp. Vädret var idealiskt och motsatsen till Finlands. Vi hade mycket att prata om under resan, och det slutade med att de frågade mig om jag ville fira midsommar med dem. De skulle vara ett antal personer med snaps och vin och sill och potatis och annat traditionellt, och jag kunde förbli över natten där hos dem.

Det blev ett strålande midsommarfirande på sex man hand och jämnt fördelade, så att vi var tre herrar och tre damer, det blev tre snapsvisor, och tre länder var representerade: Sverige, Finland och Norge utom alla dem vi hade i bagaget, ty vi var alla vitt beresta. Vi höll på från 19 till 24, vädret förblev idealiskt, i Göteborg hade det varit så hela tiden under mina hemska Finlandsdagar, och ändå hade vi fortfarande den riktiga midsommaren kvar, som inföll först lördag den 21-a efter middag. Jag råkade komma hem precis punktligt till midsommarsolståndet.